

В ЧЕРВОЇ САКСОНІІ.

Німечкській кореспондент харківських “Вістей” подсе доєить цікаві відомости про одну з провінцій Німеччини — Саксонію. Тому, що в нас мало відомо про що зараз відбувається країну, друкуємо цікаві уривки з той кореспонденції:

— Нема сумніву, що на рівні з українсько-польським, “саксонське питання” являється зараз питанням першорядного політичного значіння. З Берліна студіювати це питання досить трудно, і тому я й поїхав в столицю Саксонії — Дрезден. Тов. П. Бекстер, голова саксонської організації і комуністичної фракції саксонського ландтагу (сабму), разом з мною і кореспондентом паризької робітничої газети “Іваніте” поїхав з Берліна в Дрезден і дякуючи йому, ми мали змогу побути кілька днів в Саксонії, та пізнати її положення.

Саксонія ще до імперіалістичної війни вважалась “червоною кріпостою Німеччини”. Не дивлячися на це, що до революції в Саксонії було чотири класні виборці (робітник мав 1 голос, власник 2 голоси, видій урядовць 3 і капіталіст 4), перший соц. дем. член парламенту був вибраний в Саксонії. В Саксонії працювали теж Вільгельм Лібкехт, Бебель, Лясалъ, а безпосередньо перед війною — Роза Люксембург і ин. Сильно розвинений в Саксонії металургійний, деревинний і ткацький промисл. В останніх часах дуже розвивається кустарніцтво.

В цей час в Саксонії виходить 40 соціал-демократичних газет і 13 комуністичних. Соціал-демократична партія має приблизно 130 тисяч членів, комуністична 80 тисяч. Під час останніх виборів в саксонській ландтаг (сабм) с. д. одержали приблизно 1½ мільона голосів, комуністи — 475 тисяч. В саксонському ландтазі комуністи мають — 15 посад, с. д. — 40, всі буржуазні партії разом 46.

Одначе комуністична партія в Саксонії, не дивлячися на порівняно невелике число членів, грає в парламенті, і позам, керуючу роллю. Це пояснюється тим, що соціал-демократи-робітники Саксонії богато більше ліви як с. д. в інших німецьких провінціях. Тільки завдяки цьому в Саксонії зараз має владу ліве с. д. правительство, яке й опирається в ландтазі на комуністів і с. д. а поза ландтагом — на всіх саксонських робітників.

Якщо Баварія являється твердим реакцій, то Саксонія, вже зараз став твердим пролетаріатом. В Саксонії реакціонери не сміють скликати зібрань, бо їх зараз же розганяють робітники. В Саксонії нема пролетарських політичних властвів (ніст адмистративних). За це в тюрьмах сидять реакціонери і фашисти. Останні, роздажкою по Німеччині, мусять обминати Саксонію. Якраз вчора в Ляйпцигу арештовано кількох фашистських кур'єрів, що їхали з Берліна в Монахю.

Праві посли саксонського ландтагу дуже часто приходять на засідання а... перевезеними головами. Я бачив вчора в ландтазі члена німецької національної партії Каулера, який був на етапах небезбєжний, що виступав на відкритті вічу. Мабуть від тих виступів йому на довог доведеться відмовитися, бо робітники, що розігнали віче, не пощадили й національного посла ландтагу.

Робітничі дружини самооборони в Саксонії зараз тільки організується. В місті Дрездені є приблизно 10 тисяч робітників, що належать до дружин. В Ляйпцигу теж саме. В містах Пляуен, Цінау, Цітау — по 6 тисяч, в Хемніці — 11 тисяч. Всі в Саксонії є вже поверх 50 тисяч робітників, які організовані в самооборону, яка, як відомо формується разом з с. д. і комуністичною партіями. В найбільш

шому часі ждуть на оголошення закону, по якому при кожній поліційній станиці буде приділена сотня озброєних робітників. Ці робітники не будуть постійно на державній службі, тільки викликатися мусять на випадок необхідности.

Контрольні комітети тільки зараз починають працювати. Вони повстають скрізь, де тільки населення перевищає число 10 тисяч. В місті Хемніці контрольні комітети з робітників вже працюють; без їх дозволу не можуть відбуватися буржуазні зібрання, вони й контролюють ціни на харчі. Поліція мусять слухати цих комітетів.

Саксонська “робітничка камера” ще не вибрана. Не виключає можливість, що більшість в ній будуть творити комуністи. Вона складетиметься з 100 послів-робітників, вибраних по фабриках. Задачаю цієї камери є розглядати всі дієві в Саксонії закони, як старі, так і проекти нових.

Розуміється, що буржуазія в Саксонії (і не тільки в Саксонії) веде скажену кампанію проти саксонського уряду. Якраз в день могого прибуття в Дрезден, буржуазна преса різко нападла на президента міністрів Цайгнера за те, що він, по пропозиції ландтагу; обіцяв перевести в одну з саксонських тюрем Макса Гельца. Ця пропозиція виїшла в ландтазі від комуністів і підтримана с. д.

Належить зазначити, що с. д. фракція ландтагу наполегливо складається з правих с. д. Вони тільки з “скретгом аубів” повинні будуть волі членів саксонської організації с. д. партії і піддержують уряд, який поставив за основу своєї діяльності програму, якої головні пункти (робітничі дружини самооборони, контрольні комітети, робітничка камера) були прийняті по домаганням комуністів. Розуміється, праві с. д. лідери в Саксонії старяться саботажувати переведення в життя цієї програми. Однак, поки що їм це не вдається. Чистка державного апарату в Саксонії, одна з головних задач саксонського уряду, вже почалась. Монархістичні і реакційні урядовці поволі відсуваються, а в поліції та юридичному апараті державними службовцями є вже робітники с. д. і комуністи.

Щок торкається комуністичної партії в Саксонії, то вона, піддержуючи с. д. уряд, не відмовляється від своєї програми і виступає зповні самостійно, так в ландтазі, як і поза ним. Вона не відмовляється теж від критики с. д. уряду, знаючи, що це ще не робітничий уряд, тільки величезний крок по дорозі до нього. Рівночасно комуністична партія веде сильну агітацію не тільки в Саксонії, але в цілій Німеччині за створення дієвого робітничого уряду. Партія піддержується не тільки комуністичними, але й с. д. робітниками. В самій Саксонії — це треба признати і зазначити — чергові домагання ком. партії, завдяки натискові з боку робітників має, певною одобреною і виконується урядом. Президент міністрів Цайгнер і міністер юстиції Лібман рахувались з домаганнями комуністів і находитесь все з ними в тісному контакті. Деякі міністри, як напр. міністер фінансів, намагаються саботувати переведення в життя цієї програми уряду. Цайгнерові доводиться вести проти них війну боротьбу.

Саксонія стала сьогодні майже робітничою державою, і ці робітничі властві Німеччині звернені на неї. Розуміється, що це ще не є диктатура пролетаріату, хоч до неї близько. Однак незначний досвід засадує великої уваги. Робітничтву цілого світа насторожено слідити за розвитком нової Саксонії.

ОСНОВАННЯ ФЕДЕРАТИВНОЇ ФАРМЕРСЬКО-РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

Зізд представників різних класів і робітничих політичних організацій Злучених Держав, що відбувався в Шікаго від 3 до 6 липня, закінчився основанням Федеративної Фармерсько-Робітничої Партії; це й було цїлем того зїзду. До нової партії не вступила частина старої Фармерсько-Робітничої Партії і в той спосіб прийшло в тій партії до розколу.

Утворення нової Федеративної Фармерсько-Робітничої Партії треба завдячити всім прогресивним елементам зїзду, включаючи делегатів Робітничої Партії Америки, а розкол в рядах старої Фармерсько-Робітничої Партії треба завдячити елементом консервативним, впливови Гомперса та соціал-патріотів з табору Гайвіта, Бергера і Ко.

Історія проробляється американського робітничтв до політичного життя недавня. До перва в січні 1922 р. організувано в Шікаго Фармерсько-Робітничу Партію; участь в організуванні партії взяли між иними Шікагоська Федерация праці і фармерські організації з північно-західних степів.

В грудні 1922 р. заходом тої партії і всіх інших елементів в профсоюз, що склалися до політичної акції, скликано зїзд до Клівленду. В ньому брала участь також Соціалістична Партія. Зїзд той пророблявся тим, що не приймаючи за повноправних делегатів представників Робітничої Партії. Зїзд не зробив нічого в напрямі утворення нічної Партії Праці, до якої входили ли-б-всі робітничі організації, не зроблено нічого тому, що “маси ще не готові до такої партії”. В дійности не зроблено нічого завдяки саботажові поплечників Гомперса і лідерів Соціалістичної Партії.

Фармерсько-Робітничу Партію після того відірвалась від тої групи, що саботажувала справу Партії Праці на конференції в Клівленді, і постановила сама скликати ще одну конференцію для здійснення півнів відносно Партії Праці.

Таку конференцію скликала вона на день 3. липня і вона закінчилась утворенням Федеративної Фармерсько-Робітничої Партії.

На конференцію були запрошені всі робітничі організації і партії, що бажають основання Партії Праці. Проти конференції виступили і участі в ній не взяли кілька Гомперс-і Соціалістична Партія.

Робітничу Партію Америки прийняла запрошення на конференцію і вислала на ній своїх делегатів.

Вже з самого початку показалося, що на конференції в Шікаго є два стороництва, прогрессивне і консервативне, але рівночасно показалося, що прогрессивне стороництво є в великій більшости. Завдяки прогрессивному кризі признають всіх делегатів повноправними і конференція уконстатувалась як зїзд для основання Партії Праці.

Після того вибрано організаційну комісію з представників всіх груп заступлених на зїзді.

Організаційна комісія прийняла справоздання і запропонує Федеративної Фармерсько-Робітничої Партії, негайний вибір Виконавчого Комітету і вироблення платформ партії. Тут виступило консервативне крило ще яркїше. Воно заявився проти тих всіх пропозицій і пропонує відложити основання Федеративної Партії.

Фінантерик з Шікагоської Федерації Праці, виступаючи проти пропозиції організаційної комісії, рівночасно накинуну на Робітничу Партію. Було видно з його промови, як і з промов його прихильників та з захаваннися цілого консервативного крила, що йому розходиться в те, аби виключити Робітничу Партію з Федеративної Партії Праці. Але заміри реакціонерів не вдали-

ся; більшість делегатів опроркинула становище консервативного елемнту; цей елемент остався в меншости.

Федеративну Фармерсько-Робітничу Партію організував і членом тої партії остана також Робітничу Партію.

Програма нової партії включає такі негайні домагання, як удержавлення (націоналізація) всіх средств публичного ужикту, ведення індустриі на підставі контролі і робітниками і фармерами, переведення закону про-максимальний 8-годинний день праці і т. п.

Федеративна Фармерсько-Робітничу Партію, назначить спільних кандидатів на президент, конгрессменів і ріжні уряди та буде вести спільну акцію з робітниками і фармерами в шоденній боротьбі проти капіталістичного визску.

Партія Праці, обєднуюча всі напрямки працюючих Злучених Держав, стала дійсною. Від шікагоського зїзду починається нова сторінка у робітничому русі Америки, новий період незалежності політичної акції фармерства і робітничтв проти політичних партій буржуазії.

Робітничу Партію Америки теж глибоке увійшла в маси, вона звязалась з широкими робітничими рядами і таким робом дістала ще красну нагоду вести робітничі маси на шлях революційної боротьби.

Лідери старої Фармерсько-Робітничої Партії остана на боці нової Федеративної Партії. Але членство тої партії в стеятах Вашингтон, Огайо, Мінесота, Кентоки, Вісканзин, Монтана, Айдаго, Каліфорнія, приєдналось до нової партії і має п'ять своїх представників в її Езекутивному Комітеті.

Консервативні лідери відділились і дим перешкодили зїздові як цілості утворити єдину Федеративну Фармерсько-Робітничу Партію. Але рядовики за новою партією — і тим вона сильна.

Одєн важний крок в напрямі обєднання багатоміліонової робітничо-фармерської маси в Злучених Державах під стягом Партії Праці зроблено.

Будущість мусять цю масу обєднати в цілості. Це буде й зроблено понад голову реакційних Гомперсів, Фінантериків і иних — так само, як понад їх голову покляно до життя теперішню Федеративну Фармерсько-Робітничу Партію. (За “УШЦВ”)

МОГИЛА БЕЗСМЕРТНИХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ ЗРУЙНОВАНА.

Не обурюєся і не злюєся, а радію. Саме одержав листа, в якому коротко сповіщають з Чорткова:

“Польські пани до неспіванню зруйнували і так незлітну могилу, в якій лежать тт. Мельничук Степан і Шеремета Петро. Малий хрестик спалили, могилу зрівняли з землею. Свід гинє...”

І мені хочеться крикнути: “Не гине, дорогий товаришу! Він ніколи не загине!” Зрівняна з землею могилка Безсмертних наших Товаришів висока й величя. На неї з пошаною дивляться мільони трудових мас, перед-нею клоняться мільони. Вона, як віщий дух царює над поневоленою Галичиною і про неї згадують скрізь; в похилх мужицьких хатах, в півтемних робітничих вартатах, в холодних мурх тюрьм, і навіть гєнь далеко, за широким-океаном. Сьогодні не найдете ані одного робітника або селянина, який не знав би про Великих Борців галицької Революції. І хіба-ж це не найбільшій пам'ятник?

Ми віримо. Віримо так, як ті, хто лежать під пісковою чортківською землею над Сєретом. І ми доживемо ще, як вічний спочинок наших Товаришів вкриють тисячі вільних червоних прапорів. Ми доживемо, як сотні-тисяч вільних робітників й селян склонять свої голови перед зрівняною землею чортківської гори. Нехай за-

СУПЕРЕЧНОСТІ ФАШИСТСЬКОГО РУХУ.

Як признаються самі фашисти, червоні профспілкові організації в Італії вони зруйнували виключно шляхом насильства. Природно, що італійське робітничтво підкоряється зараз частково фашистам не тому, що воно переконане, будім то фашизм визволив його від тираниї, а виключно тому, що боїться нового насильства, нових знущань.

Італійський пролетаріат не примирюється з ідеологією фашистів про встановлення гармонії класів і підкорення своїх інтересів “інтересам нації”. Профспілковим фашистським чиновникам доводиться по днях хануватися з масами, що вони їх затягли в фашистські корпоратії, і частково трапляються випадки, коли внутрі фашистського професійного руху конфлікти на економічному ґрунті набирають дуже заостреного характеру і класова боротька спалахує у всій своїй силі.

Наводимо кілька фактів, що свідчать про те, як зустрічаються маси проповіді співробітничтв з буржуазією.

В Неаполі фашисти зруйнували шляхом насильства червону професійну організацію робітничу, що працюють в багатьох підприємствах, і заклали фашистську спілку. Фабриканти Неаполя використали такий стан річей і змінили без того низку заробітну платню своїх робітників. Нове зменшення платні досягло 20 відс. і мотивувалось кризою, що її бумом те переживала індустрія. На ділі такої кризи не було.

У відповідь на це “фашистські” робітничі маси покинули працю і влаштували демонстрацію в місті, підчас якої співали революційні пісні і вигукували: “Хай живе соціалізм”. Тоді фабриканти оголошили локат. Місцева влада підтримала фабрикантів. Фашисти почали загрожувати робітничам і в імя класового миру примусили їх підкоритися волі фабрикантів.

В Монфалькові самі фашисти під натиском робітничих мас примусили буди оголошити страйк на верфях, що належали корабельбудувальній фірмі “Козуліні”. Ця фірма між иними фінансує фашистські бойові загони. “Енергичних заходів місцеві фашисти не зважалися вжити проти цієї фірми. На такі заходи вони зважуються тільки тоді, коли треба прибрати до рук робітників, а не підприємств. Конфлікт на підприємствах фірми “Козуліні” було передано на розгляд в центральні фашистські органи, які й розв'язали його постановою, що “підприємці і робітники повинні завжди жити в згоді”.

В Турині після розгрома фашистими місцевого робітничтв, зруйновання газети “Ордене Нуово” і звільнення багатьох сотень робітників революційонерів, робітники заводу “Фіат”, не дивлячися на фашистський терор, що панував в місті, віддали більшість своїх голосів на виборах в заводську комісію списку Італійської Федерації Металістів, а не фашистському. Таку-ж пєремогу Італійська Федерация Металістів одержала на виборах в підприємствах “Спа” і “Ланца”.

Я не обурюєся і не злюєся, а радію. Бо хіба-ж знущення могилки Борців соціальної Революції не є ознакою безсилости і страху панської влади? Панаї й їх слуг мусять навіть могилку Революціонерів і вони затряють всі сліди за нею. Як смішно! Бо хто може затерти Вічність?

M. Ірчан.

запротестували проти цього декрету. А секретар фашистської корпоратії “солідаризувавсь з аграріями.

Позиція, що її заняв секретар корпоратії, набирає ще більш серйозного характеру тому, що вона торкається не кількості податків, а протестує проти самого способу, в який ці податки вводяться. Секретар заявив, що його організація не може визнати ніякого значіння за заходами, які відносяться до членів корпоратії і про які конфедерація корпоратії не запитували і на які вона не дала попередньої згоди.

Таким чином справа йде про чисто політичний конфлікт, що торкається всієї структури й функції держави.

З наведених фактів видно, що внутрішні суперечности фашизму, що розпадає фашистський рух і доведуть його до неминучого банкруцтва.

M. P. D.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 24. липня 1920 р. здобуття Пінська і Бродів.
- 25. липня 1862 р. покарано смертю “декабристів” Пестеля, Рилєєва, Каховського, Муравьєва-Апостола, Бєстужева-Рюміна — за першу в Росії узброєну спробу скинути самодержавство.
- 26. липня 1896 р. міжнародний соціалістичний конгрес в Лондоні, на якому в перше взяли участь російські робітники.
- 26. липня 1918 р. Чехословаки боротьба вноді(!) була неминуєю.
- Дуже серйозний конфлікт мав місце між конфедерацією фашистських корпоратії і фашистським урядом. Міністер фінансів де-Стефані видав декрет про оподаткування аграрних прибутків і підвищення ще деяких податків. Аграрії
- 24. липня 1920 р. здобуття Тернополя.
- 26. липня 1920 р. в Польщі оголошено військовий стан в зв'язку з змєншення руху робітників та війська.

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фармера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібною друку в самих питаннях і відповідях. Неодін робітник, що читав вже матеріяли про політичну економію з інших книжок і не міг всего зрозуміти, має тепер спромому вирішити незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ріжних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS.,
WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

НОВА КНИЖКА! -- НОВА КНИЖКА!

Шо тільки появилася з друку і продається дуже цінна книжка для кожного робітника і робітничі п. н.

КАРЛ МАРКС

ПОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ.

Написав Ю. Стеклов.

Книжка вийшла накладом “Космоса” в Берліні, під редакцією Е. Каспенка. Надрукована в малим сїгнінім форматі, на книжковій папері і обімає 110 сторін друку. Поділена на такі розділи: 1. Роки підготовки. — 2. Вироблення нового світогляду. — 3. Революція 1848—49 року. — 4. Період реалізації. — 5. Інтернаціонал. — 6. Сприяння соціалістичному рухові в поодиноких крєях. — 7. Дєло про особисте Марксове життя. — 8. Значіння Маркса в науці.

Ціна тільки 25 центів.

Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts. — — Winnipeg, Man.

Товариші! Відновляйте пєредплату на “Українські Робітничі Вісти”.